

How Do We Love God?

Wexner Heritage Alumni Series session 4, February 23, 2022

Rabbi Shai Held – held@hadar.org

1. Ahavah Rabbah

אהבה רבה אהבתנו, ה' אלהינו. חמלה גדולה ויתרה חמלת עלינו: אבינו מלכנו. בעבור אבותינו שבטחו בך. ותלמדם חקי חיים פן תחננו ותלמדנו: אבינו האב הרחמן. המרחם. רחם עלינו. ותן בלבנו להבין ולהשכיל. לשמע. ללמד וללמד. לשמר ולעשות ולקיים את כל דברי תלמוד תורתך באהבה: והאר עינינו בתורתך. ודבק לבנו במצותיך. ויסד לבבנו לאהבה וליראה את שמך. ולא נבוש לעולם ועד: כי בשם קדשך הגדול והנורא בטחנו: נגילה ונשמחה בישועתך: והביאנו לשלום מארבע כנפות הארץ. ותוליכנו קוממיות לארצנו: כי אל פועל ישועות אתה. ובנו בחרת מכל עם ולשון. וקרבתנו לשמך הגדול סלה באמת: להודות לך וליסדך באהבה: ברוך אתה ה', הבורר בעמו ישראל באהב

You have loved us with great love, Lord our God, and with surpassing compassion have You had compassion on us. Our Father, our King, for the sake of our ancestors who trusted in You, and to whom You taught the laws of life, be gracious also to us and teach us. Our Father, compassionate Father, ever compassionate, have compassion on us. Instill in our hearts the desire to understand and discern, to listen, learn, and teach, to observe, perform, and fulfill all the teachings of Your Torah in love. Enlighten our eyes in Your Torah and let our hearts cling to Your commandments. Unite our hearts to love and revere Your name, so that we may never be ashamed. And because we have trusted in Your holy, great, and revered name, may we be glad and rejoice in Your salvation. Bring us back in peace from the four quarters of the earth and lead us upright to our land. For You are a God who performs acts of salvation, and You chose us from all peoples and tongues, bringing us close to Your great name for ever in truth, that we may thank You and proclaim your Oneness in love. Blessed are You, Lord, who chooses His people Israel in love.

2. Deuteronomy 4:6-8

וּשְׁמַרְתֶּם וַעֲשִׂיתֶם כִּי הוּא חֲכָמְתְּכֶם וּבִינְתְּכֶם לְעֵינֵי הָעַמִּים אֲשֶׁר יִשְׁמְעוּן אֶת כָּל־הַחֻקִּים הָאֵלֶּה
 וְאָמְרוּ רַק עִם־חֻקֶּם וּנְבוֹן הַגּוֹי הַגָּדוֹל הַזֶּה:
 כִּי מִי־גוֹי גָדוֹל אֲשֶׁר־לוֹ אֱלֹהִים קִרְבִּים אֵלָיו כִּי־הָיָה אֱלֹהֵינוּ בְּכָל־קְרָאֵנוּ אֵלָיו:
 וּמִי־גוֹי גָדוֹל אֲשֶׁר־לוֹ חֻקִּים וּמִשְׁפָּטִים צְדִיקִים כָּכֵל הַתּוֹרָה הַזֹּאת אֲשֶׁר אָנֹכִי נֹתֵן לְפָנֵיכֶם הַיּוֹם:

⁶Observe them faithfully, for that will be proof of your wisdom and discernment to other peoples, who on hearing of all these laws will say, “Surely, that great nation is a wise and discerning people.” ⁷For what great nation is there that has a god so close at hand as is the LORD our God whenever we call upon Him? ⁸Or what great nation has laws and rules as perfect as all this Teaching that I set before you this day?

3. Psalm 119: 18, 73

גַּלְעֵינִי וְאֲבִיטָה נִפְלְאוֹת מִתּוֹרַתְךָ:
 Open my eyes, that I may perceive the wonders of Your teaching.

יְדִי יִרְעֶשׂוּנִי וְיִכְוֹנֵנִי הַבִּינֵנִי וְאֶלְמֵד הַ מִ צְוֹתֶיךָ:

Your hands made me and fashioned me; give me understanding that I may learn Your commandments.

4. Psalm 36:10

כִּי־עֵמֶק מְקוֹר חַיִּים בְּאֵוֶרֶךְ נְרָאֵה־אֹר:
 With You is the fountain of life; by Your light do we see light.

5. Psalm 100:2

עֲבֹדוּ אֶת־יְהוָה בְּשִׂמְחָה בְּאוֹ לִפְנֵי בַר נְנָה:
 worship the LORD in gladness; come into His presence with shouts of joy.

6. Radak on Psalm 100:2

עבדו את ה' בשמחה. שלא תהיה עבודתו למשא אלא בשמחה ובטוב לב
 The service of God should not be a burden but rather performed with joy and gladness.

7. Psalm 112:1

הַלְלוּ־יְהוָה אִשְׁרֵי יֵאֵשׁוּר אֶת־יְקוֹק בְּמִ צְוֹתֵי חֹפֶץ מִ אֵד:
 Hallelujah. Happy is the man who fears the LORD, who is ardently devoted to His commandments.

8. a. Babylonian Talmud Avodah Zarah 19a

במצותיו חפץ מאד - אר"א: במצותיו - ולא בשכר מצותיו. והיינו דתנן, הוא היה אומר: אל תהיו כעבדים המשמשין את הרב על מנת לקבל פרס, אלא היו כעבדים המשמשין את הרב שלא על מנת לקבל פרס.

The verse continues: **“He delights greatly in His *mitzvot*.”** **Rabbi Elazar says:** The person delights **in His *mitzvot*** themselves **and not in the reward** for performing **His *mitzvot***. **And this is the same as we learned** in a mishnah (*Avot* 1:3): Antigonus of Sokho **would say: Do not be like the servants who serve the master on the condition of receiving a reward; rather, be like the servants who serve the master not on the condition that they receive a reward.**

8 b. Rashi on Babylonian Talmud Avodah Zarah 19a

ולא בשכר מצותיו - שעובד את יוצרו מאהבת שמו ומאהבת מצות פיו ולא לשם קיבול שכר.

And not for the reward of His *mitzvot*—that he serves his Creator out of love of God and out of love of the *mitzvot* of God’s mouth, and not in order to receive a reward.

על מנת שלא לקבל פרס - יהי לבך עמו לומר אפילו אין סופי לקבל שכר אוהב אני את בוראי וחפץ במצותיו.

Not on the condition of receiving a reward — Let your heart be with God, even if I won’t be rewarded in the end, I love my Creator and delight in His *mitzvot*.

9. Sifre Deuteronomy Parashat Va’Ethanah 32

ואהבת את ה' אלהיך, עשה מאהבה

And love the Lord your God — perform God’s commandments from love.

10. Sifre Deuteronomy Parashat Eikev 41

לאהבה את ה' אלהיכם, שמא תאמר הריני למד תורה בשביל שאעשיר בשביל שאקרא רבי בשביל שאקבל שכר לעולם הבא תלמוד לומר לאהבה את ה' אלהיכם, כל שאתם עושים לא תהו עושים אלא מאהבה.

To love the Lord your God — you might say, “I am going to study Torah to become rich” or “so that I will be called Rabbi,” or “to receive a reward in the world-to-come.” Therefore, scripture says, “Love the Lord your God” — whatever you do should be done only out of love.

11. Yeshayahu Leibowitz, *Judaism, Human Values, and the Jewish State*, p. 45

The acceptance of the yoke of Torah and Mitzvoth is the love of God, and it is this that constitutes faith in God. Man's faith in a God who eludes all predication of attributes and the love he bears for a God who cannot be imagined can only mean the readiness of man to serve God by observing his Torah and its precepts.

12. R. Yeruham Levovitz, *Da'at Hokhmah U-Musar*, p. 197

יסוד המצוות הוא חיבור ודיבוק... כשאדם עושה מצוה מתדבק הוא אל הבורא יתברך

The very foundation of the *mitzvot* is attachment and cleaving to God... when a person performs a *mitzvah*, they are cleaved to the Blessed Creator.

13. Sifre Deuteronomy, Parashat Va'Ethanah 33

והיו הדברים האלה אשר אנכי מצוך היום על לבבך, רבי אומר למה נאמר, לפי שנאמר ואהבת את ה' אלהיך בכל לבבך, איני יודע כיצד אוהבים את המקום תלמוד לומר והיו הדברים האלה אשר אנכי מצוך היום על לבבך, תן הדברים האלה על לבך שמתוך כך אתה מכיר את מי שאמר והיה העולם ומדבק בדרכיו.

And these words that I command you this day should be on your heart — Rabbi [Yehudah HaNasi] says, why does it say this? Because Scripture says, “And you shall love the Lord your God with all your heart.” I do not know just how one is supposed to love God. Thus, Scripture says, “And these words that I command you today should be on your heart” — meaning, take these words to heart, for thus you will recognize the One who spoke and the world came into being, and you will cling to God's ways.

14. Babylonian Talmud Pesahim 49b

תורה צוה לנו משה מורשה, אל תקרי מורשה אלא מאורסה

“Moses commanded us the Torah, an inheritance [*morashah*] for the congregation of Jacob” (Deuteronomy 33:4). Do not read it as inheritance [*morashah*]; rather, read it as betrothed [*me'orasah*].

15. Rabbi Samuel Eidels (Maharsha, 1555 – 1631) to Babylonian Talmud Pesahim 49b

כי התורה נמשלה לאשה בכמה מקומות ובתחלת נתינתה לישראל הרי היא כארוסה עד אחר שילמדה שנעשית לו כאשה

When [the Torah] is first given to Israel, it is like a betrothed woman. And only when one learns it, it becomes like a wife.

16. Mishnah Avot 3:6

רבי חלפתא בן דוסא איש כפר חנניה אומר, עשרה שיושבין ועוסקין בתורה, שכינה שרויה ביניהם, שנאמר (תהלים פב) אלהים נצב בעדת אל. ומנין אפלו חמשה, שנאמר (עמוס ט) ואגדתו על ארץ יסדה. ומנין אפלו שלשה, שנאמר (תהלים פב) בקרב אלהים ישפט. ומנין אפלו שנים, שנאמר (מלאכי ג) אז נדברו יראי ה' איש אל רעהו ויקשב ה' וישמע וגו'. ומנין אפלו אחד, שנאמר (שמות כ) בכל המקום אשר אזכיר את שמי אבא אליך וברכתיה:

Rabbi Halafta of Kefar Hanania said: when ten sit together and occupy themselves with Torah, the Shekhinah abides among them, as it is said: “God stands in the congregation of God” (Psalm 82:1). How do we know that the same is true even of five? As it is said: “This band of His He has established on earth” (Amos 9:6). How do we know that the same is true even of three? As it is said: “In the midst of the judges He judges” (Psalm 82:1) How do we know that the same is true even of two? As it is said: “Then they that fear the Lord spoke one with another, and the Lord hearkened, and heard” (Malakhi 3:16). How do we know that the same is true even of one? As it is said: “In every place where I cause my name to be mentioned I will come unto you and bless you” (Exodus 20:21).

17. Rabbi Joseph B. Soloveitchik, *And From There You Shall Seek*, trans. Naomi Goldblum (Jersey City, NJ: Ktav, 2008), p. 145.

When I sit down to learn Torah, I find myself immediately in the company of the sages of the [tradition]. The relations between us are personal. The Rambam is at my right, Rabbenu Tam at my left, Rashi sits up front and interprets, Rabbenu Tam disputes him; the Rambam issues ruling, and the Rabad objects. They are all in my little room, sitting around my table. Torah study... is a powerful experience of becoming friends with many generations of Torah scholars, the joining of one spirit with another, the union of souls. Those who transmitted the Torah and those who received it come together in one historical way-station.

18. Babylonian Talmud Hagigah 3b

בדברי חכמים כדרבנות וכמשמרות נטועים בעלי אספות נתנו מרעה אחד... נטועים, מה נטיעה זו פרה ורבה - אף דברי תורה פרין ורבין.

“The words of the wise are as goads, and as nails well fastened are those that are composed in collections; they are given from one shepherd” (Ecclesiastes 12:11).... Therefore, the verse states: “Well fastened [*netuim*].” Just as this plant [*neti’ah*] flourishes and multiplies, so too matters of Torah flourish and multiply.

19. Babylonian Talmud Berakhot 63a

דַּרְשׁ בַּר קַפְרָא: זָלַת — קְבוּץ קִנְיָה מִינְהּ, בְּאֵתֵר דְּלִית גְּבַר — תִּמְן הוּי גְּבַר.

Bar Kappara expounded: What short text is there upon which all the essential principles of the Torah depend? “In all your ways know God, and God will make your paths smooth” (Proverbs 3:6).

20. Deuteronomy 10:18-19

וְעֹשֶׂה מִשְׁפָּט יְתוּם וְאַלְמָנָה וְאַהֲבָה גֵר לְתֵת לוֹ לֶחֶם וְשִׂמְלָה: ¹⁸וְאַהֲבַתְּם אֶת־הַגֵּר כִּי־גֵרִים הָיִיתֶם בְּאֶרֶץ
 מִצְרָיִם:

¹⁸God upholds the cause of the fatherless and the widow, and befriends the stranger, providing him with food and clothing. ¹⁹You too must befriend the stranger, for you were strangers in the land of Egypt.

21. R. Chaim Shmuelevitz (1902-1979), *Sihot Musar*, #6, p. 24.

אהבת ד' ואהבת הריע הן שורש שכל מצוות התורה תלויים בו

Love of God and love of neighbor are the root upon which all the commandments and the whole Torah depend.

22. Deuteronomy 13:5

אַחֲרֵי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם תֵּלְכוּ וְאֶתֹתוֹ תִירְאוּ וְאֶת־מִצְוֹתָיו תִּשְׁמְרוּ וְבִקְלוֹ תִשְׁמְעוּ וְאֶתֹתוֹ תַעֲבֹדוּ וְבוֹ תִדְבְּקוּן:

Follow none but the LORD your God, and revere none but Him; observe His commandments alone, and heed only His orders; worship none but Him, and hold fast to Him.

23. Rashi, commentary to Deuteronomy 13:5

וְבוֹ תִדְבְּקוּן. הַדְּבִק בְּדַרְכָּיו – גָּמַל חֲסָדִים, קָבַר מֵתִים, בִּקֶּר חוֹלִים, כְּמוֹ שֶׁעָשָׂה הַקֶּב"ה
(סוטה י"ד):

And hold fast to Him — i.e. cleave to His ways: do kindly actions, bury the dead, visit the sick, as did the Blessed Holy One (Sotah 14a).

